

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü 'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

Suriye uyruklu çocuk sığınmacı Muhammed Reso (Mohamad Raso), idari gözetim ve sınır dışı kararı olmaksızın 17 gün boyunca hukuksuz bir şekilde tutulmuş ve ardından sınır dışı edilmiştir. Muhammed Reso'nun avukatından edinilen bilgilere göre:

Muhammed Reso, 5 Ağustos 2019 tarihinde arkadaşının motosikletini sürerken bekçiler tarafından durdurulmuş, motosiklet plakasının kayıtsız olması nedeniyle Kanarya Polis Merkezine götürülmüştür. Avukat ve tercüman olmadan alınan ifadesinde, motosikletin kendisine ait olduğu yazılmıştır. Bununla birlikte yabancı tanıma belgesini düzenleyen İl Göç İdaresi yetkilileri tarafından 2002 doğumlu olan Muhammed Reso, 2000 doğumlu olarak kaydedilmiş, böylece Çocuk Şube Müdürlüğü yerine yetişkinlerin bulunduğu şubeye götürülmüştür.

6 Ağustos'ta, İl Emniyet Müdürlüğü Pendik Yabancılar Şubesine götürülen Muhammed Reso, hakkında herhangi bir sınır dışı ve idari gözetim kararı bulunmamasına rağmen 22 Ağustos'a kadar burada tutulmuştur. Avukatlar tarafından 8-22 Ağustos tarihleri arasında Göç İdaresi ve Pendik Yabancılar Şubesine yapılan her başvuruda; Muhammed Reso'nun dosyasının olmadığı ve hakkında herhangi bir gözetim kararının bulunmadığı ifade edilmiştir.

Muhammed Reso'nun kaldığı birimde yorgan ve yastığın bulunmadığı, yemeklerin yetersiz olduğu, aile görüşüne izin verilmediği gibi şikâyetler avukatı tarafından tutanağa bağlanmış ve tarafıma ulaştırılmıştır. Suriyeli sığınmacıların kendi rızaları ile Suriye'ye gönderilmek istediklerini gösteren "gönüllülük belgesinin" ise zorla imzalatıldığı öne sürülmektedir.

22 Ağustos'ta Binkılıç Geri Gönderme Merkezi'ne gönderilen Muhammed Reso'nun 23 Ağustos saat 14:30'da verilen dosyası saat 16:10'da Çağlayan Adliyesine getirilmiş ve Anayasa Mahkemesine tedbir için başvuruda bulunulmuştur. Binkılıç Geri Gönderme Merkezi ile Adliye arasındaki mesafe 110 km'dir. Bireysel başvuru formunda çocuğun akşam saatlerinde sınır dışı edilmek üzere Hatay'a götürülme riskinden bahsedilmiş ve 23 Ağustos saat 17:00'e kadar yapılan her tedbir başvuru gibi aynı gün değerlendirilmesi gereken tedbir başvuru 26 Ağustos saat 18:21'te karara bağlanmıştır.

24 Ağustos günü öğle saatlerinde Muhammed Reso'nun bilinmeyen bir numaradan ailesine ulaşarak Türk askerleri tarafından İdlib'te bulunan El Nusra örgütüne teslim edildiğini haber verdiği de edindiğimiz bilgiler arasındadır.

Bu bağlamda;

1. Geri gönderme ilkesinin ihlal edilerek sınır dışı edilen çocuk sığınmacının yaşam hakkının riske atılmasından kim sorumludur?
2. Göç İdaresi yetkilileri tarafından 2000 doğumlu olarak kaydedilen Muhammed Reso'nun 2002 doğumlu olduğunu kanıtlayan ve noter onaylı tüm belgelerin sunulmasına rağmen söz konusu 'hata' neden düzeltilmemiştir?
3. Yasaya göre yetişkin dahi olsa 48 saat içinde idari gözetim kararı alınması gerekirken, 18 yaşından küçük olan ve hakkında herhangi bir karar alınmayan Muhammed Reso'nun 17 gün boyunca tutulmasının hukuki dayanağı nedir?

4. İdari gözetim ve sınır dışı kararlarına ilişkin itiraz yollarına başvuru, tercüman ve avukattan faydalanma hakkı neden kullandırılmamıştır? Görevi ihmal edilen yetkili merci ve kişilerle ilgili bir inceleme yapacak mısınız?
5. Muhammed Reso Suriye’de nereye yerleştirilmiştir? İdlib’te El-Nusra’ya teslim edildiği doğru mudur?
6. Muhammed Reso’nun geçici koruma statüsünün yanı sıra çocuğun üstün yararı ilkesi ve velayet altında bulunması nedeniyle hakkında idari gözetim, sınır dışı veya başka bir ile transfer işlemi yapılamaz. Hukuk hükümleri ihlal edilerek alıkonulan ve ardından sınır dışı edilen Muhammed Reso’nun iadesi için herhangi bir girişimiz olacak mıdır?
7. Geri gönderme merkezlerinde insan hakları ihlallerinin yaşadığını, göçmenlere kötü muamele ve işkence yapıldığı, dilekçe ve başvuruların işleme alınmadığı veyahut yanıtlanmadığına dair insan hakları örgütlerinin yaptıkları tespitlerle ilgili bir açıklama yapmayı düşünüyor musunuz?
8. Merkez ve Şubelerdeki hak ihlallerine yönelik hangi adli ve idari işlemler yapılmıştır? Alınan önlemler nelerdir?
9. Son günlerdeki sınır dışı, alıkoyma ve kayıtlı olduğu şehre gönderme uygulamalarıyla yeni bir göç politikası mı izlenmektedir? Suriyeli sığınmacılar pazarlık unsuru haline mi getirilmektedir?